

نام درس	اصول روش تحقیق
استاد مربوطه	دکتر امین محمدپور
گروه آموزشی	مهندسی بهداشت محیط
مقطع و رشته تحصیلی	کارشناسی - مهندسی بهداشت محیط
محل برگزاری کلاس	دانشکده پرستاری
تعداد جلسات	۱۷ جلسه
بستر آموزش مجازی	اسکای روم

فلسفه درس:

پژوهش علمی در علوم بهداشتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ زیرا مبنای تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر شواهد و ارتقای سلامت جامعه به شمار می‌رود. درس اصول روش تحقیق با هدف توانمندسازی دانشجویان در زمینه طراحی، اجرا و گزارش‌دهی پژوهش‌های علمی تدوین شده است. در این درس، دانشجویان با فرآیند تدوین یک طرح تحقیقاتی از مرحله انتخاب موضوع تا نگارش گزارش نهایی و مقاله آشنا می‌شوند و در نهایت قادر خواهند بود به صورت فردی یا گروهی یک پروژه تحقیقاتی کامل را تدوین و ارائه نمایند. رویکرد آموزشی این درس مبتنی بر یادگیری فعال و دانشجوی‌محور است و از روش‌های متنوعی مانند یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)، یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)، یادگیری مبتنی بر پروژه، کارگاه‌های عملی، نقشه مفهومی و بحث‌های گروهی بهره می‌برد. آموزش مجازی نیز در بستر اسکای روم برگزار می‌شود.

اهداف کلی درس:

- آشنایی با کلیات و مفاهیم پایه پژوهش علمی
- آشنایی با مراحل و اجزای یک پژوهش علمی
- توانایی انتخاب موضوع و مسئله‌یابی (نیازسنجی)
- توانایی نگارش عنوان، بیان مسئله و کلمات کلیدی
- توانایی نگارش اهداف، سوالات و فرضیات پژوهشی
- شناخت انواع متغیرها و مقیاس‌های اندازه‌گیری
- آشنایی با انواع مطالعات و خطاهای پژوهشی
- توانایی تعیین جامعه، حجم نمونه و روش‌های نمونه‌گیری
- شناخت ابزارهای گردآوری داده و روایی و پایایی
- آشنایی با روش‌های تجزیه و تحلیل داده و نرم‌افزارهای آماری
- توانایی مدیریت پروژه پژوهشی (جدول گانت، بودجه)

- توانایی نگارش گزارش نهایی و انواع مقالات علمی
- توانایی ارائه و دفاع از پروپوزال پژوهشی

سرفصل‌های کلی درس:

۱. تعریف پژوهش، اهمیت، ضرورت و کاربرد آن
۲. مراحل و اجزای یک پروژه تحقیقاتی
۳. شیوه انتخاب موضوع و مسئله‌یابی (نیازسنجی)
۴. شیوه نگارش عنوان طرح پیشنهادی
۵. شیوه نگارش بیان مسئله، بررسی متون و منابع
۶. کلمات کلیدی و تعریف واژگان
۷. جستجوی منابع الکترونیک
۸. شیوه تدوین اهداف، سوالات و فرضیات پژوهش
۹. متغیرهای مورد مطالعه
۱۰. انواع مطالعات و خطاهای پژوهشی
۱۱. جامعه پژوهش، برآورد حجم نمونه و روش‌های نمونه‌گیری
۱۲. ابزار گردآوری اطلاعات و روایی و پایایی
۱۳. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و نرم‌افزارهای آماری
۱۴. مدیریت پروژه پژوهشی (جدول گانت، هزینه‌ها، نیروی انسانی)
۱۵. نگارش گزارش نهایی و انواع مقالات
۱۶. ارائه پروپوزال و جمع‌بندی

روش آموزش:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)، کارگاه آموزشی، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)، یادگیری مبتنی بر پروژه، نقشه مفهومی	روش تدریس
وایت‌برد، پروژکتور، کامپیوتر، اینترنت، اسلاید، نرم‌افزار SPSS و EndNote	امکانات آموزشی
تکلیف، پروژه، پرسش و پاسخ، کارگاه عملی، تالار گفتگو	فعالیت‌های آموزشی
اسکای‌روم	بستر آموزش مجازی

منابع درس:

WHO. (۲۰۱۹). Designing and Conducting Health Systems Research Projects. Geneva: World Health Organization

- آخوندزاده، شاهین؛ دلیری همپا. (۱۳۸۲). روش تحقیق و نگارش مقالات علمی. نشر جامع نگر.
- زعیم، مرتضی (مترجم). روش تحقیق در سیستم بهداشتی. انتشارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

• محمد، کاظم؛ ملک‌افضلی، حسین. روش تحقیق در علوم پزشکی.

• Nemerow, N. L. (۲۰۰۶). Handbook of Industrial and Hazardous Waste Treatment. CRC Press

ارزشیابی دانشجویان:

آزمون میان‌ترم	۲ نمره
آزمون پایان‌ترم	۶ نمره
مشارکت و حضور فعال در کلاس	۲ نمره
تکالیف و سایر فعالیت‌ها	۱۰ نمره
جمع کل	۲۰ نمره
حداقل نمره قبولی	۱۰

مقررات درس:

- حداقل نمره قبولی: ۱۰
- تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس: مطابق قوانین آموزشی وزارت بهداشت
- انجام تکالیف و پروژه‌ها الزامی است و در نمره نهایی تأثیرگذار خواهد بود.
- رعایت اخلاق پژوهش و پرهیز از سرقت ادبی در تمام مراحل الزامی است.

تکالیف و پروژه‌های دانشجویان:

شماره	عنوان تکلیف	شرح تکلیف
۱	تکلیف اول	نگارش یک عنوان مطالعاتی همراه با بیان مسئله و بررسی متون
۲	تکلیف دوم	تکمیل فرم پروپوزال تحقیقاتی بر پایه تکلیف اول
۳	تکلیف سوم	رفرنس‌دهی پروپوزال با نرم‌افزار EndNote
پروژه	پروژه پایانی	انتخاب یک موضوع در حیطه بهداشت محیط و نگارش کامل پروپوزال بر پایه آموخته‌های درس

جدول زمان‌بندی جلسات:

جلسه	موضوع جلسه	روش ارزشیابی
۱	مقدمه، کلیات و فلسفه پژوهش	پرسش و پاسخ، تکلیف
۲	مراحل و اجزای یک پژوهش علمی	پرسش و پاسخ، تکلیف
۳	انتخاب موضوع و مسئله‌یابی (نیازسنجی)	پرسش و پاسخ، تکلیف
۴	انتخاب عنوان و نگارش آن	پرسش و پاسخ، تکلیف

۵	نگارش بیان مسئله	پرسش و پاسخ، تکلیف
۶	کلمات کلیدی و تعریف واژگان	پرسش و پاسخ، تکلیف
۷	بررسی متون و منابع	پرسش و پاسخ، تکلیف
۸	جستجوی منابع الکترونیک	پرسش و پاسخ، تکلیف
۹	نگارش اهداف، فرضیات و سوالات پژوهشی	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۰	متغیرهای پژوهش	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۱	انواع مطالعات و خطاهای پژوهشی	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۲	جامعه پژوهش، حجم نمونه و نمونه‌گیری	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۳	ابزار گردآوری اطلاعات و روایی و پایایی	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۴	تجزیه و تحلیل داده‌ها و نرم‌افزارهای آماری	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۵	مدیریت پروژه پژوهشی	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۶	نگارش گزارش نهایی و انواع مقالات	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۷	ارائه پروپوزال و جمع‌بندی	ارائه، پرسش و پاسخ